

A horvát EUSAIR-elnökség nyitórendezvénye

2023. június 20-án Zágrábban került megrendezésre az EUSAIR elnökségi nyitórendezvénye, mely uniós kezdeményezésnek 2023. június 1-től Horvátország adja az elnökségét. Az EUSAIR országai négy területen működnek együtt: kék növekedés (a tengerhez kapcsolódóan), a régió összekapcsolása (út- és gázvezeték-építés), környezetvédelem és fenntartható turizmus, illetve szociális ügyek.

Az Európai Unió 2014-ben kezdeményezésére létrejött **Adriai-Jón-tenger Stratégia (EUSAIR) célja, a regionális együttműködés fellendítése és a régió uniós integrációjának felgyorsítása.** Az EUSAIR magában foglalja Horvátországot, Szlovéniát, Görögországot, Olaszországot, San Marinót és az összes nyugat-balkáni országot, kivéve Koszovót, amelynek részvételét Szerbia blokkolja.

Gordan Grlić Radman külügyminiszter nyitóbeszédében elmondta, hogy az EU makroregionális stratégiái az európai integrációs folyamat középpontjában állnak, mint a közös európai térség kialakítását segítő egyedülálló eszközök. Az EUSAIR országok négy területen működnek együtt: kék növekedés (a tengerhez kapcsolódóan), a régió összekapcsolása (út- és gázvezeték-építés), környezetvédelem és fenntartható turizmus. Az elnökséget Bosznia-Hercegovinától átvevő Horvátország javaslatára a tagok szociális kérdésekben is együttműködnek. Az EUSAIR tagság 2020-ban és 2022-ben történő kiterjesztésével, amikor Észak-Macedónia és San Marino is csatlakozott, az EUSAIR olyan makroregionális együttműködéssé vált, amelynek tagjai között többséget alkotnak a nem EU-s tagállamok. Hozzátette, hogy Horvátország EU-tagként szerzett tapasztalata segítséget jelenthet a nyugat-balkáni országok számára is, akikkel kész megosztani az EU-s integrációhoz kapcsolódó tudását. A miniszter elmondta, hogy Horvátország rendkívül fontos kérdésnek tartja az Európai Unió bővítési politikáját. Hangsúlyozta, hogy Horvátország folyamatosan azt szorgalmazza, hogy a csatlakozásra készülő államok a kitűzött kritériumoknak megfelelően, azok végrehajtásában elért egyéni eredményeik alapján kerüljenek felvételre az Európai Unióba.

Az eseményen felszólalt **Nikolina Brnjac turisztikai tárcavezető** is, aki kiemelte, hogy a horvát elnökség egyik célja, a fenntartható turizmus fejlesztése. Ez a szektor kiemelten fontos az EUSAIR tagállamok gazdaságai számára, ezért is elengedhetetlen, hogy olyan megoldásokat találjanak, amelyek hozzájárulhatnak majd az ágazat fenntartható növekedéséhez.

Šime Erlić vidékfejlesztési és EU alapokért felelős miniszter elmondta, hogy Horvátország a régió fejlődésének a katalizátora kíván lenni. Ennek tükrében hasznos az EU-s és makroregionális együttműködési források összehangolása. Ezáltal ugyanis elérhető a gazdasági kohézió növelése, valamint a régió konnektivitásának fejlesztése.

Az eseményen részt vett **Elmedin Konaković Bosznia-Hercegovina külügyminisztere**, aki beszédében megjegyezte, hogy az EUSAIR együttműködés kézzelfogható eredményeket hozott. Konaković hangsúlyozta azt a horvát és a többi tagállam külügyminisztere által is kommunikált diplomáciai narratívát, amellyel folyamatosan jelzik az EU felé, hogy a nyugat-balkáni országok elértek arra a pontra, amikor már konkrét pénzügyi segítségre van szükségük.

Az eseményen bemutatásra kerültek a horvát elnökség prioritásai, kiemelten az EUSAIR „zöld” és „kék” komponensei között nagyobb egyensúly létrehozása. Az EUSAIR tagállamok többsége nem rendelkezik (sem Adriai-, sem Jón-) tengeri kijárással, ugyanakkor jelenleg a Stratégia a „kék célokra” helyezi a hangsúlyt. Ezen túlmenően Zágráb célja, hogy a EUSAIR és az EU-s célok összehangolása. Tekintettel arra, hogy Horvátország az EUSAIR-el együtt összesen négy makroregionális együttműködésnek is a tagja (köztük a Duna Régió Stratégiának is), a horvát elnökség rendszeres egyeztetéseket kíván tartani a többi uniós együttműködési formával annak érdekében, hogy optimalizálják a különböző makroregionális stratégiák célkitűzéseire szükséges EU-s forrásokat.

A horvát elnökség a közlekedési kapcsolatok továbbfejlesztésére is fókuszálni kíván, különösen a Jón-Adriai közlekedési irányra, amely az EU javasolt új közlekedési stratégiájában a Nyugat Balkán-Kelet Mediterrán közlekedési folyosó része. Az energetika területén, Horvátország nagyobb hangsúlyt kíván helyezni a geotermikus források kihasználására, továbbá a „Hidrogén völgye – Észak-Adria” és a „Jón-Adriai földgázvezeték” (IAP) projektek megvalósítására. Az ellenálló képesség fejlesztése szempontjából a digitális kapcsolatok is kiemelt figyelmet kapnak majd, ugyanis prioritás a régió további együttműködésének fejlesztése a digitális technológiák területén.

A kiemelt témák körében szerepel a turizmus fenntarthatóságának fejlesztése is. A „zöld” turizmus megteremtése egy fontos intézkedés a klímaváltozás elleni küzdelemben. Ennek keretében törekednek a biodiverzitás megőrzésére a fenntartható halászat által, a tengeri természetvédelmi területek növelése, valamint a robotika és egyéb fejlett technológia alkalmazását a tengergazdálkodás területén. Ezeknek a fejlett technológiáknak az alkalmazása hozzájárul a tengerparti területek gazdasági fejlődéséhez. Horvátország ösztönözni fogja a jó gyakorlatok cseréjét a tengerben található mikroműanyag mennyiségének csökkentésére irányuló intézkedések és technológiák terén. Ezzel párhuzamosan fejleszteni kell az együttműködést a váratlanul bekövetkező környezetszennyezési incidensekkel szembeni védekezésben.

A harmadik kiemelt témája a horvát elnökségnek a társadalmi kohézió. Horvátország ezen a területen a foglalkoztatási, oktatási és szociális politikára fog összpontosítani, amellyel ösztönözni kívánja az együttműködést a foglalkoztatás, a tájékoztatás és oktatás, a civil szerveződések fejlesztése területén, továbbá hozzájárul a veszélyeztetett csoportok szociális bekapcsolódásához és a nők munkaerőpiaci jelenlétének erősítéséhez.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb